

We werken veilig of niet

Inhoudsopgave

Inleiding	3
• Uitgangspunten protocol	3
• Verduurzaming protocol: Onderzoek naar plek in Arbocatalogus Afvalbranche	4
• Leeswijzer	4
Maatregelen in de afvalsector	5
• Algemeen	5
• Inzameling, Beheer en Onderhoud	7
- Inzamelen	7
- Beheer openbare ruimte	7
- Rioleringsbeheer	8
- Milieustraat (en KGA-depot)	9
- Op- en overslag	9
• Activiteiten specifiek van toepassing op plaagdierbestrijding	10
• Recycling en Verwerking	11
- Bewerken	11
- Verwerken	11
- Bioconversie	12
- Verbranden	12
- Storten	12
• Activiteiten van toepassing op alle facetten van Recycling en Verwerking	13
- Onderhoudswerkzaamheden / onderhoudsstops	13
- Laden, lossen en wegen	14
- Corona-besmet afval	14
• Communicatie	14
Vragen en antwoorden over het coronavirus en de afvalsector	15
• Algemene vragen	15
• Vragen specifiek van toepassing op de afvalsector	15

Inleiding

Op dit moment bevindt de Nederlandse samenleving zich in een ‘intelligente lockdown’, waarbij het opvolgen van de algemene hygiënemaatregelen en het behoud van 1,5 meter afstand van anderen, geadviseerd door het RIVM, centraal staan. Het ziet er naar uit dat deze ‘1,5 meter-samenleving’ van langere duur zal zijn. Om Nederlanders optimaal en verantwoord te kunnen laten functioneren in een dergelijke samenleving onderzoekt de Rijksoverheid wat nodig is. Dit doet zij in samenwerking met verschillende stakeholders en sectoren.

Voor de afvalsector ligt het verzoek inzichtelijk te maken welke acties zij onderneemt om haar medewerkers gezond en veilig hun werkzaamheden te (laten) verrichten in de context van de 1,5 meter-samenleving. De afvalsector neemt haar verantwoordelijkheid en geeft graag gehoor aan dit verzoek. De Vereniging Afvalbedrijven, NVRD, BRBS Recycling, BVOR, CNV Connectief, FNV Publiek Belang, Vakvereniging Het Zwarte Corps en de Werkgeversvereniging WENB hebben de handen ineengeslagen om hier invulling aan te geven. Onderliggend protocol is het resultaat van deze samenwerking en is de invulling van verantwoord werken in de afvalsector langs de lijnen van een 1,5 meter-samenleving.

Uitgangspunten protocol

Geïnspireerd op protocol Bouwend Nederland en Techniek Nederland

Veel werkzaamheden van de afvalsector kennen overlap met de bouwsector en de technieksector. Om die reden heeft de afvalsector met veel interesse kennisgenomen van het [protocol](#) van Bouwend Nederland en Techniek Nederland, en heeft hij bij het schrijven van onderliggend protocol zich hierdoor laten inspireren.

Het RIVM en de Rijksoverheid zijn leidend

Uitgangspunt van dit protocol zijn de richtlijnen, adviezen en maatregelen opgesteld door de [Rijksoverheid](#) en het [RIVM](#). De afvalbedrijven worden ten alle tijden geadviseerd ontwikkelingen voortkomende uit beide instanties in de gaten te houden, zodat zij hun eigen beleid actueel kunnen houden en, zo nodig, adequaat kunnen aanpassen. Ook voor het protocol geldt dat gaandeweg aanpassingen nodig kunnen zijn. Mocht het nodig zijn, dan zullen aanpassingen zo spoedig mogelijk worden doorgevoerd. Onderliggend protocol is afgestemd op de stand van zaken van **13 mei 2020**.

Protocol is de basis voor verdere invulling RI&E van afvalbedrijven

Onderliggend protocol biedt handvatten aan afvalbedrijven hoe met (flex-)medewerk(st)ers, vrijwilligers, contractors en leveranciers, en klanten om te gaan in een 1,5 meter-samenleving. Het is een basisdocument dat op een hoger abstractieniveau richtlijnen schetst en de opmaat biedt voor maatwerkoplossingen, die afvalbedrijven opnemen

in hun Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E). Deze insteek past het beste bij de praktijk van de afvalsector, omdat binnen de afvalsector diverse soorten activiteiten worden uitgevoerd (inzamelen, composteren, storten, rioleringsbeheer, etc.), en omdat geen enkel bedrijf hetzelfde is en daardoor ruimte voor maatwerk nodig is en blijft. Voor zowel het protocol als de maatwerkoplossingen opgenomen in de RI&E's van de afvalbedrijven afzonderlijk geldt dat de maatregelen ook in relatie worden gezien tot het behoud van de continuïteit van de bedrijfsvoering van afvalbedrijven, aangezien zij een vitale functie vervullen, zoals bepaald door de [Rijksoverheid](#).

Aanpak is gebaseerd op arbeidshygiënische strategie

De aanpak opgenomen in het protocol is gebaseerd op de arbeidshygiënische strategie. Uitgangspunt van deze strategie is dat bronmaatregelen – maatregelen die gevaren voorkomen of de oorzaak van problemen wegnemen – voorrang dienen te krijgen op beheersmaatregelen – maatregelen die het risico beheersen. Het is dan ook niet mogelijk om beheersmaatregelen te treffen, terwijl er mogelijkheden zijn om de oorzaak van het probleem aan te pakken. De [Arbocatalogus Afvalbranche](#) – dé standaard voor gezond en veilig werken in de afvalsector – is ook als [zodanig](#) ingericht en geeft afvalbedrijven handvatten hoe en wanneer welke maatregelen te treffen. In dit protocol zal worden verwezen naar de arbocatalogus op het moment dat het waardevolle informatie geeft in zijn algemeenheid, maar ook in relatie tot de invulling van de 1,5 meter-samenleving.

Inzet PBM's: Alleen daar waar nodig voor een verantwoorde uitvoering van de werkzaamheden

Van belang is te onderkennen dat het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) in de afvalsector van alle dag is en nodig is om de werkzaamheden veilig en gezond te kunnen uitvoeren gezien de aanwezigheid van (gevaarlijke) stoffen en biologische agentia die in en om het afval aanwezig (kunnen) zijn. Continue toegang tot deze materialen is dus essentieel. Het gebruik van PBM's, met name mondkapjes, als bescherming tegen het coronavirus zorgt voor de nodige maatschappelijke discussie. De afvalsector is hier duidelijk over:

- In beginsel zet de afvalsector **geen** aanvullende PBM's, met name mondkapjes, in om de medewerk(st)ers tegen het coronavirus te beschermen. Benodigde PBM's worden alleen ingezet daar waar het noodzakelijk is voor de uitvoering van de werkzaamheden op een gezonde en veilige manier.
- In beginsel zet de afvalsector **niet** in op het gebruik van niet-medische mondkapjes daar waar 1,5 meter afstand van elkaar kan worden gerealiseerd.

> vervolg **Inleiding**

- In beginsel zet de afvalsector **niet** in op het gebruik van niet-medische mondkapjes daar waar **geen** 1,5 meter afstand van elkaar kan worden gerealiseerd. Afvalbedrijven zijn in staat om op voorhand hun medewerk(st)ers en derden te screenen c.q. te vragen naar hun gezondheidstoestand en te wijzen op hygiënemaatregelen, zoals bedoeld door het RIVM. Eveneens zijn zij in staat hierop te handhaven. Gelet hierop heeft het gebruik van niet-medische mondkapjes bij uitvoering van de werkzaamheden in de afvalsector geen toegevoegde waarde ten aanzien van de bescherming tegen het coronavirus. Dit conform de lijn uitgezet door [de Rijksoverheid op 6 mei jongstleden](#) en het [RIVM](#).

Handhaving wordt door de afvalbedrijven zelf georganiseerd

Handhaving op het naleven van de regels en afspraken opgenomen in het protocol wordt door de afvalbedrijven zelf georganiseerd. De RI&E van de afvalbedrijven bevat een verdere uitwerking van de maatregelen en regels opgenomen in dit protocol. Daarmee vormt de RI&E dus de basis waarop wordt gehandhaafd; niet het protocol. Eveneens is op bedrijfsniveau geregeld wie toezicht houdt op het naleven van de maatregelen en, zo nodig, handhaaft. Dit zijn veelal de leidinggevenden en preventiemedewerkers, die ook verantwoordelijk zijn voor toezicht en handhaving op het naleven van maatregelen gerelateerd aan andere facetten van gezond en veilig werken.

Verduurzaming protocol: Onderzoek naar plek in Arbocatalogus Afvalbranche

De maatregelen opgenomen in onderliggend protocol zijn afgestemd op de stand van zaken van 13 mei 2020. Echter, de stand van zaken na 13 mei 2020 kan wijzigen en kan gevolgen hebben voor de omschreven maatregelen in het protocol. Aanpassing van het protocol is dan nodig. Eveneens is van belang de werking van de voorgestelde maatregelen te evalueren en, zo nodig, aanpassingen door te voeren. Om zowel de actualisatie als evaluatie van het protocol op ordentelijke wijze en met de betrokken stakeholders te laten plaatshebben, gaat de afvalsector onderzoeken of onderliggend protocol kan worden opgenomen in de Arbocatalogus Afvalbranche. Naast het feit dat alle betrokken stakeholders eveneens zitting hebben in het bestuur van de Stichting Arbocatalogus Afvalbranche, wordt de arbocatalogus volgens een, met de Inspectie SZW, afgestemde reviewcyclus actueel gehouden en aangesloten op de laatste stand der techniek. Op deze wijze denkt de afvalsector een goede invulling te geven aan de verduurzaming van het protocol in samenspraak met de betrokken partijen.

Leeswijzer

Het protocol bestaat uit een algemeen deel en een activiteiten-specifiek deel. Het algemene deel is bedoeld voor eenieder werkzaam in de afvalsector. Het zoomt in op maatregelen en regels die van toepassing zijn op alle activiteiten in de branche. Het activiteiten-specifieke deel doet daar een schepje bovenop en bevat aanvullende maatregelen en regels benodigd voor een specifieke activiteit. Ofwel, het activiteiten-specifieke deel heeft als basis de maatregelen opgenomen in het algemene deel aangevuld met maatregelen van toepassing op een specifieke activiteit van de afvalsector.

In het activiteiten-specifieke deel zijn de activiteiten analoog aan de werkwijze van de Arbocatalogus Afvalbranche geclusterd:

- Inzamelen, beheer en onderhoud
  - Inzamelen en inzamelvoertuigen
  - Beheer openbare ruimte
  - Rioleringsbeheer
  - Milieustraat
  - Op- en overslag
- Recycling en verwerking
  - Bewerken
  - Bioconversie (composteren en vergisten)
  - Verbranden
  - Storten

Omdat de arbeidshygiënische strategie wordt gevolgd, is de volgende driedeling bij de specificatie van de maatregelen, zowel bij het algemene deel als het activiteiten-specifieke deel, toegepast:

- Voorkomen / wegnemen van het risico (bronmaatregelen)
- Beheersen van het risico (technische en/of organisatorische maatregelen)
- Inzet van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) mochten voorgaande maatregelen geen effect opleveren

De afvalsector benadrukt dat de beschikbaarheid van PBM's voor de sector essentieel is, ook in deze tijd van schaarste. Mocht de sector in een situatie terecht komen dat de PBM's niet meer beschikbaar zijn, dan kan het werk niet meer verantwoord worden uitgevoerd en komt het werk stil te liggen. Een onwenselijke situatie, aangezien de afvalsector een vitale functie vervult tijdens deze coronacrisis. Vanuit voorgaande invalshoek zijn de maatregelen onder PBM's omschreven. Ofwel, bij de categorie PBM's is aangegeven welke PBM's nodig zijn om het werk verantwoord te kunnen uitvoeren en is aangegeven of aanvullende PBM's nodig zijn om besmetting met en verspreiding van het coronavirus tegen te gaan.

Na de schematische weergave van zowel de algemene maatregelen bedoeld voor de afvalsector in de breedte als de maatregelen bedoeld voor specifieke onderdelen in de afvalsector, is nog een hoofdstuk gewijd aan de beantwoording van veel voorkomende vragen voortkomende uit de afvalsector.

Maatregelen in de afvalsector – Algemeen

Afvalmanagement bestaat uit een breed scala aan verschillende activiteiten en vraagt, in sommige gevallen, om aanvullende maatregelen. Verderop in het protocol zal hier aandacht aan worden gegeven. In dit hoofdstuk wordt ingezoomd op de maatregelen, die op alle activiteiten van toepassing zijn en waar alle bedrijven in de sector rekening mee dienen te houden.

Van toepassing op	Bronaankpak	Technisch / Organisatorisch	Gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen
<p>ALLE WERKZAAMHEDEN in de afvalsector</p>	<ul style="list-style-type: none"> De medewerk(st)er beoordeelt (mogelijke) gezondheidsklachten (conform het advies van het RIVM): <ul style="list-style-type: none"> Heeft een medewerk(st)er verkoudheidsklachten, zoals neusverkoudheid, loopneus, keelpijn, lichte hoest OF verhoging (tot 38 graden Celsius)? → Dan blijft hij/zij thuis en ziek uit. Voor huisgenoten zonder klachten gelden de regels die voor iedereen in Nederland gelden. Als de medewerk(st)er 24u geen verkoudheidsklachten meer heeft gehad, kan hij/zij naar het werk komen. Heeft een medewerk(st)er verkoudheidsklachten EN koorts (boven 38 graden Celsius) EN/OF benauwdheid? → Dan blijft hij/zij thuis en ziek uit. Huisgenoten blijven ook thuis. Als de medewerk(st)er EN zijn/haar huisgenoten 24u de klachten niet meer hebben, dan mag de medewerk(st)er weer naar het werk komen. <p>Omdat de afvalsector is bestempeld als vitale sector¹ geldt voorgaand voor medewerk(st)ers werkzaam in de afvalsector niet. Zij blijven pas thuis als zij zelf klachten met koorts hebben. Wanneer dit aan de orde is, neemt de medewerk(st)er contact op met de, daarvoor aangewezen contactpersoon van het bedrijf.</p> <ul style="list-style-type: none"> De medewerk(st)er vermijdt zoveel mogelijk fysieke sociale contacten. De medewerk(st)er komt en gaat zoveel mogelijk met eigen vervoer van en naar het werk. De medewerk(st)er wordt continu en voorafgaand aan de werkzaamheden op de hoogte gehouden van de geldende richtlijnen op het terrein en bij uitvoering van de werkzaamheden aangaande het coronavirus. Deze informatie moet ook beschikbaar zijn in de moedertaal van de medewerk(st)ers mocht Nederlands niet de moedertaal zijn. De werkgever communiceert vooraf aan ingeleend personeel, klanten, leveranciers en andere derden over de geldende richtlijnen op het terrein en bij uitvoering van de werkzaamheden aangaande het coronavirus. Deze informatie wordt ook beschikbaar gesteld in de moedertaal van het ingeleende personeel, klanten, leveranciers en andere derden mocht Nederlands niet de moedertaal zijn. 	<ul style="list-style-type: none"> Medewerk(st)ers zorgen voor goede hygiënemaatregelen, zoals opgesteld door het RIVM, te weten: <ul style="list-style-type: none"> Was vaak de handen Hoest en nies in de binnenkant van de elleboog Gebruik papieren zakdoekjes om de neus te snuiten en gooi deze daarna weg Schud geen handen Houd 1,5 meter afstand (2 armlengtes) van anderen (zowel bij het vervoer van en naar de werkplek als op de werkplek zelf) Werk zoveel mogelijk thuis Bij het ontbreken van wasvoorzieningen, gebruikt de medewerk(st)er desinfecterende handgel. De werkgever zorgt er voor dat de hygiënemaatregelen kunnen worden nageleefd en zorgt voor voldoende zeep, desinfecterende handgel en papieren zakdoekjes. De werkgever zorgt er voor dat de hygiënemaatregelen kunnen worden nageleefd en richt de werkplek van de medewerk(st)er zo in dat 1,5 meter afstand van anderen ten alle tijden is gewaarborgd.² Hier valt ook thuiswerken mogelijk maken daar waar de functies het toelaten en het vergaderen op afstand onder. <ul style="list-style-type: none"> Wanneer 1,5 meter afstand van anderen niet mogelijk is, dan is naleving van de hygiënemaatregelen essentieel evenals het gebruik van aanvullende PBM's en desinfecterende middelen. Het gebruik van specialistische mondkapjes is alleen toegestaan als deze onderdeel uitmaken van de standaarduitrusting benodigd voor het werk (bron VA of NVRD). Mochten medewerk(st)ers behoefte hebben aan het gebruik van niet-medische mondkapjes, dan is dit mogelijk en treden hij/zij hierover in overleg met de werkgever. Tegelijkertijd is van belang dat medewerk(st)ers, die vanwege het werk geen 1,5 meter afstand kunnen houden van anderen, geen verkoudheidsklachten ervaren. Mocht dit aan de orde zijn, dan dienen deze medewerk(st)ers uit de betreffende werksituatie te worden gehaald (bron VA of NVRD). De medewerk(st)ers zijn door de werkgever goed op de hoogte gebracht van het correcte gebruik van de benodigde PBM's voorafgaand en tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. De werkgever creëert voldoende barrières bij ontvangstgelegenheden, zoals het plaatsen van transparante schotten, en probeert fysiek contact te vermijden door, bijvoorbeeld, postpakketten aan te bieden in de toegangssluis. De werkgever zorgt voor duidelijke communicatie bij ontvangstgelegenheden over de geldende richtlijnen op het terrein aangaande het coronavirus, bijvoorbeeld door banners of narrowcasting. De werkgever maakt regelmatig schoon. De medewerk(st)er is verantwoordelijk voor het schoonhouden van de werkplek door, bijvoorbeeld, het geproduceerde afval netjes in de afvalbak te doen. De werkgever zorgt hierbij voor de benodigde materialen. 	<ul style="list-style-type: none"> Inzet PBM's - algemeen Inzet PBM's – gebruik adem- bescherming stofblootstelling Voorlichten gebruik PBM's Aanbieden PBM's Specifieke PBM's vanwege coronavirus: niet van toepassing <p style="text-align: right;">vervolg schema ></p>

1. Voorbeelden van functies vallend onder vitale beroepen binnen de afvalsector zijn: operators, monteurs, inzamelaars, medewerkers rioolbeheer, medewerkers openbare ruimte, plaagdierbeheersers, chauffeurs van voertuigen (vrachtwagens, shovels, veegwagens, heftrucks), weegbrugbedienden, acceptanten en laboranten.

2. Voorbeelden van aanpassingen op de werkplek zijn: Rondleidingen zijn afgeschaft; kantoren, rookruimtes, vergaderzalen, magazijnen en eetgelegenheden zijn zodanig ingericht dat 1,5 meter tussen medewerk(st)ers kan worden gewaarborgd; contactplekken, zoals plekken rondom koffieapparaten en repro, worden extra schoongemaakt; er wordt geschoven met werktijden en pauzetijden, zodat mogelijk contact tussen medewerk(st)ers kan worden voorkomen; chauffeurs eten in de cabines van de inzamelvoertuigen en markering aanbrengen op de werkvloer om de 1,5 meter afstand te waarborgen.

Van toepassing op	Bronaankpak	Technisch / Organisatorisch	Gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen
<p>ALLE WERKZAAMHEDEN in de afvalsector</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Medewerk(st)ers delen hun gereedschap en telefoon niet met anderen, tenzij de middelen gedeeld moeten worden ten gunste van uitvoering van het werk. Een telefoon, bijvoorbeeld, kan na schoonmaak ervan worden overgedragen aan de collega. • De werkgever EN medewerk(st)er zijn samen verantwoordelijk voor het schoonhouden van het materieel, gereedschap en PBM's. De werkgever voorziet in schoon materieel en de medewerker heeft de verantwoordelijkheid om dit ook schoon te houden. • Medewerker(st)ers werken zoveel mogelijk in vaste teams. Bij een ploegenwissel of wisseling van de werkplek wordt deze eerst schoongemaakt. Overdracht vindt telefonisch / digitaal plaats in plaats van fysiek daar waar mogelijk. • Werkgevers kunnen aan het begin van de werkdag vaststellen of medewerk(st)ers koortsvrij zijn. Omdat de Autoriteit Persoonsgegevens strikte voorwaarden hanteert voor het meten van de lichaamstemperatuur, dient met het volgende rekening te worden gehouden (in kaart gebracht door VNO-NCW, MKB-Nederland en AWWN): <ul style="list-style-type: none"> - De werkgever mag <u>niet</u> de temperatuur opnemen. - De medewerk(st)er mag zelf wel de temperatuur opnemen. Dit kan onder toezicht van een bedrijfsarts geschieden. Hierbij moet in het volgende zijn voorzien: <ul style="list-style-type: none"> - Het meten dient te geschieden in een dichte ruimte, uit zicht van anderen. - De medewerk(st)er is niet verplicht de uitslag te delen. - Bij een positieve uitslag meldt de medewerk(st)er zich ziek. - De werkgever registreert alleen de ziekmelding en geen andere gegevens. - De arbodienst pakt de verzuimbegeleiding op. - Wanneer vaststaat dat een medewerk(st)er het coronavirus heeft, wordt toegang tot het terrein ontzegd. Dit op basis vanuit de preventieplicht uit de arbowetgeving. • Toezicht op de naleving van coronamaatregelen vindt plaats via en maakt onderdeel uit van de regulier uitgezette, toezichthoudende taken binnen het afvalbedrijf. Primair zijn leidinggevenden en preventiemedewerkers hier voor verantwoordelijk. • De afvalsector staat voor veilig en gezond werken. In dat kader wordt eenieder geacht elkaar aan te spreken op het niet-naleven van maatregelen en regels. Dit geldt dus niet alleen voor de maatregelen bedoeld voor het tegengaan van de besmetting met het coronavirus, maar geldt ook voor andere situaties waar onveilige of ongezonde handelingen aan de orde zijn. 	

Maatregelen in de afvalsector – **Inzameling, Beheer en Onderhoud**

Van toepassing op	Bronaankpak	Technisch / Organisatorisch	Gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen
<p>INZAMELEN (van afvalstoffen zijnde, onder andere – maar niet limitatief – huishoudelijk afval, (gesorteerd) bedrijfsafval, bouw- en sloopafval en gevaarlijk afval) en inzamelvoertuigen)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Werkgevers onderzoeken of zoveel mogelijk op afstand het afval kan worden ingezameld door middel van kraaninzameling of een zijlader, bijvoorbeeld. 	<ul style="list-style-type: none"> Wanneer medewerk(st)ers plaatsnemen in een inzamelvoertuig, wordt het volgende in acht genomen: <ul style="list-style-type: none"> In een enkele cabine nemen maximaal 2 personen plaats, waarbij zo veel mogelijk rekening wordt gehouden met 1,5 meter afstand van elkaar. In een dubbele cabine nemen maximaal 3 personen plaats (2 personen voorin en 1 persoon achterin), waarbij zo veel mogelijk rekening wordt gehouden met 1,5 meter afstand van elkaar. Medewerk(st)ers nemen steeds op dezelfde plek in het voertuig plaats. Voertuigen worden door de werkgever extra uitgerust met voorzieningen voor het handenwassen, zoals een jerrycan met water, zeep en (wegwerp) handdoeken. Wanneer de werkgever gebruik maakt van vrijwilligers bij de inzameling van, bijvoorbeeld, papier, karton en textiel, dan nemen zij niet plaats in het inzamelvoertuig. Ventileer het voertuig voldoende door middel van buitenlucht of het ventilatiesysteem aanwezig in het voertuig. Houdt bij in- en uitstappen 1,5 meter afstand van elkaar aan. De medewerk(st)er zorgt voor optimale hygiëne door de bedieningsmiddelen extra te reinigen (stuur, versnellingspook, deurklink, touchscreen, etc.) en regelmatig te desinfecteren. Inzamelmedewerk(st)ers beperken fysiek contact op de locaties door alleen de routekaart op te halen, drinken/eten te halen om vervolgens elders te nuttigen of in de eetgelegenheid te nuttigen waar 1,5 meter afstand van elkaar kan worden gerealiseerd, voor toiletgebruik en afronding van de dag met de teamleider / planner. Inzamelmedewerk(st)ers beperken fysiek contact met burgers, en nemen de hygiënemaatregelen en 1,5 meter afstand tussen burger en medewerk(st)er in acht mocht er toch contact zijn. De ILT heeft een werkinstructie gemaakt voor de inzameling en verwerking van afval afkomstig van Corona-patiënten, die zowel in ziekenhuizen als andere instellingen waar Corona-patiënten worden behandeld, liggen. In deze instructie heeft zij onderscheid gemaakt tussen 'nat', infectueus afval, zoals naalden, en 'droog' infectueus afval, zoals PBM's van het zorgpersoneel. 	<ul style="list-style-type: none"> Inzet PBM's bij inzameling klein chemisch afval / klein gevaarlijk afval (KGA/KCA). Inzet PBM's inzameling - algemeen De werkgever stelt veiligheidskleding beschikbaar met daarop de verwijzing dat burgers 1,5 meter afstand moeten houden. Wanneer in de cabine van een inzamelvoertuig niet 1,5 meter afstand van elkaar kan worden gehouden, zet de werkgever aanvullende PBM's in, zoals gelaatsschermen, met uitzondering van specialistische mondkapjes.
<p>BEHEER OPENBARE RUIMTE (plaagdierbestrijding is in het volgende schema terug te vinden)</p>	<p>Geen</p>	<ul style="list-style-type: none"> Wanneer medewerk(st)ers plaatsnemen in een beheer- en onderhoudsvoertuig, wordt het volgende in acht genomen: <ul style="list-style-type: none"> In een enkele cabine nemen maximaal 2 personen plaats, waarbij rekening wordt gehouden met 1,5 meter afstand van elkaar. In een dubbele cabine nemen maximaal 3 personen plaats (2 personen voorin en 1 persoon achterin), waarbij rekening wordt gehouden met 1,5 meter afstand van elkaar. Medewerk(st)ers nemen steeds op dezelfde plek in het voertuig plaats. Voertuigen worden door de werkgever extra uitgerust met voorzieningen voor het handenwassen, zoals een jerrycan met water, zeep en (wegwerp) handdoeken. Ventileer het voertuig voldoende door middel van buitenlucht of het ventilatiesysteem aanwezig in het voertuig. Houd bij in- en uitstappen 1,5 meter afstand van elkaar aan. De medewerk(st)er zorgt voor optimale hygiëne door de bedieningsmiddelen extra te reinigen (stuur, versnellingspook, deurklink, touchscreen, etc.) en regelmatig te desinfecteren. Waar mogelijk werken medewerk(st)ers alleen. Mochten de veiligheidsvoorschriften dit niet toelaten, dan wordt de samenstelling van de groep zo veel mogelijk beperkt, en worden de hygiënemaatregelen en 1,5 meter afstand van elkaar in acht genomen. Beheer- en onderhoudsmedewerk(st)ers beperken fysiek contact op de locaties door alleen de routekaart op te halen, drinken/eten te halen om vervolgens elders te nuttigen of in de eetgelegenheid te nuttigen waar 1,5 meter afstand van elkaar kan worden gerealiseerd, voor toiletgebruik en afronding van de dag met de teamleider / planner. Beheer- en onderhoudsmedewerk(st)ers beperken fysiek contact met burgers, en nemen de hygiënemaatregelen en 1,5 meter afstand tussen burger en medewerk(st)er, in acht mocht er toch contact zijn. 	<ul style="list-style-type: none"> De werkgever stelt veiligheidskleding beschikbaar met daarop de verwijzing dat burgers 1,5 meter afstand moeten houden. Wanneer in de cabine van een beheer- en onderhoudsvoertuig niet 1,5 meter afstand van elkaar kan worden gehouden, zet de werkgever aanvullende PBM's in, zoals gelaatsschermen, met uitzondering van specialistische mondkapjes.

[vervolg schema >](#)

Van toepassing op	Bronaankpak	Technisch / Organisatorisch	Gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen
<p>RIOLERINGSBEHEER (inclusief behandeling zuiveringslib)</p>	<p>Bij publiek rioleringsbeheer: Geen</p> <p>Bij particulier rioleringsbeheer:</p> <ul style="list-style-type: none"> De werkgever dient voorafgaand aan de werkzaamheden een aantal zaken te checken bij / te verzoeken aan de klant: <ul style="list-style-type: none"> Of zij er bezwaar tegen hebben dat de werkzaamheden worden verricht. Of zij of huisgenoten gezondheidsklachten hebben in relatie tot het coronavirus. Of zij of huisgenoten tot de groep kwetsbare personen behoren in verband met ongewilde besmetting door de medewerk(st)ers. Het huis goed te ventileren. De werkplek goed bereikbaar te maken voor de medewerk(st)ers. De toiletten goed schoon te houden. De handvatten, deurklinken meerdere malen per dag schoon te maken. De werkgever informeert medewerk(st)ers dat ze vrij zijn om de werklocatie te verlaten op het moment dat ze toch tegen situaties aanlopen waarin ze zich onveilig voelen. Bijvoorbeeld als een klant hoestend en niezend de deur opendoet. De medewerk(st)er doet hiervan melding bij de planner / leidinggevende. De werkgever informeert de klanten/bewoners dat ze vrij zijn om de medewerk(st)ers te vragen de werklocatie te verlaten op het moment dat ze toch tegen situaties aanlopen waarin ze zich onveilig voelen. Bijvoorbeeld als de medewerk(st)er hoest of niest voor of tijdens de werkzaamheden. De medewerk(st)er maakt hiervan melding bij planner / leidinggevende. 	<p>Bij publiek rioleringsbeheer:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zorg voor een ruime afzetting bij werkzaamheden om 1,5 meter afstand te kunnen waarborgen. De HD-machinist en de VAC-machinist houden 1,5 meter afstand van elkaar bij het werken boven de dezelfde (geopende) put voor zover dit mogelijk is. <p>Bij particulier rioleringsbeheer:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mocht de klant/bewoner of huisgenoten geen gezondheidsklachten in relatie tot het coronavirus hebben (hoesten, keelpijn, koorts) en ook niet tot de groep kwetsbare personen horen, dan kunnen de werkzaamheden op normale wijze plaatshebben met inachtneming van de, hierboven geschetste, algemene maatregelen met betrekking tot afstand houden en hygiëne. Mocht de klant/bewoner of huisgenoten besmet zijn met het coronavirus, gezondheidsklachten in relatie tot het coronavirus hebben (hoesten, keelpijn, koorts) of behoren tot de groep kwetsbare personen, dan worden de werkzaamheden alleen uitgevoerd in geval van een ernstige storing of calamiteit, zijnde een calamiteit of storing gerelateerd aan de algemene dagelijkse levensbehoefte (koken, toiletgebruik, wassen, schoonmaken et cetera). Het volgende wordt in acht genomen: <ul style="list-style-type: none"> De buitendeur staat open of wordt door iemand anders vanaf buiten geopend. De klant/bewoner en mogelijke huisgenoten bevinden zich in een andere ruimte. Communicatie met de klant/bewoner geschiedt zo veel mogelijk digitaal / telefonisch. Verzoek klanten/bewoners 1,5 meter afstand te houden. Beperk het bezoek tot het noodzakelijke werk. Vermijd bij het aftekenen van de werkzaamheden (mocht dit nodig zijn) contact met de klanten en probeer zoveel mogelijk digitaal / op afstand af te wikkelen. 	<p>Bij publiek rioleringsbeheer:</p> <ul style="list-style-type: none"> Inzet PBM's bij rioleringsbeheer Inzet lichaamsbeschermingsmiddelen rioleringsbeheer Inzet adembescherming rioleringsbeheer Onderzoek van het RIVM heeft aangetoond dat DNA-fragmenten van het coronavirus aanwezig is in het rioolwater. Dit geeft indirect de mogelijke aanwezigheid aan van een compleet virus. Echter, de voorgeschreven PBM's voor werken met rioolwater zijn voldoende om beschermd te zijn tegen het coronavirus (Bron: RIVM en VA). <p>Bij particulier rioleringsbeheer:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mocht de klant/bewoner of huisgenoten besmet zijn met het coronavirus, gezondheidsklachten in relatie tot het coronavirus hebben (hoesten, keelpijn, koorts) of behoren tot de groep kwetsbare personen, dan worden de volgende PBM's gebruikt: <ul style="list-style-type: none"> Wegwerphandschoenen Wegwerpoverall Wegwerpsloffen Veiligheidsbril – wegwerp of bij hergebruik naderhand desinfecteren. <p style="text-align: right;">vervolg schema ></p>

> vervolg **Inzameling, Beheer en Onderhoud**

Van toepassing op	Bronaankpak	Technisch / Organisatorisch	Gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen
MILIEUSTRAAAT (EN KGA-DEPOT)	<ul style="list-style-type: none"> Een werkgever onderzoekt of het mogelijk is stromen te scheiden om drukte en druk op de milieustraat te beperken.³ Een werkgever informeert gemeenten/bezoekers van de milieustraat vooraf over de geldende regels aangaande het coronavirus. 	<ul style="list-style-type: none"> Maak de geldende regels aangaande het coronavirus duidelijk zichtbaar aan de bezoekers bij aankomst en op de milieustraat. Bezoekers kunnen alleen met pin betalen om fysieke transacties te beperken. Laat bezoekers gedoseerd toe op de milieustraat om de drukte te beperken. Reguleer het maximale aantal bezoekers op de milieustraat en zet verkeersregelaars in om te voorzien in regulering buiten de milieustraat. Dit ook om de drukte te spreiden, maar ook te voorzien in de verkeersveiligheid. Breng een voorkeursrouting aan in de milieustraat, zodat te allen tijde 1,5 meter afstand van de acceptant kan worden gewaarborgd. Zorg dat bezoekers zo kort mogelijk op de milieustraat aanwezig zijn. 	<ul style="list-style-type: none"> Inzet PBM's bij inzameling klein chemisch afval / klein gevaarlijk afval (KGA/KCA). De werkgever stelt veiligheidskleding beschikbaar met daarop de verwijzing dat burgers 1,5 meter afstand moeten houden. Wanneer niet 1,5 meter afstand van elkaar kan worden gehouden, zet de werkgever aanvullende PBM's in, zoals gelaatsschermen, met uitzondering van specialistische mondkapjes.
OP- EN OVERSLAG	<ul style="list-style-type: none"> Richt de afhandeling van begeleidingsformulieren zoveel mogelijk digitaal / contactloos in, zodat er minimale fysieke handelingen nodig zijn bij het tekenen van de weegbon, bijvoorbeeld. 	<ul style="list-style-type: none"> Maak de cabines van de werkvoertuigen vaker schoon, maar in ieder geval na de gedraaide dienst. Beperk het wisselen van de machinist per werkvoertuig. Zorg voor het zo veel mogelijk behouden van een werkplek (vaste werkplek). Voorkom roulatie van medewerk(st)ers binnen de ploeg. 	<ul style="list-style-type: none"> Wanneer bij op- en overslagwerkzaamheden niet 1,5 meter afstand van elkaar kan worden gehouden, zet de werkgever aanvullende PBM's in, zoals gelaatsschermen, met uitzondering van specialistische mondkapjes.

3. Bijvoorbeeld: Er zijn bedrijven die grofvuil tijdelijk weer aan huis ophalen en er zijn bedrijven die de papierroutes met vrijwilligers niet meer rijden, maar een punt in de wijk aanwijzen om vervolgens daar het papier in te zamelen. Verder zijn er bedrijven die kiezen voor de verwerking van grof tuinafval elders, waardoor deze stroom ook niet meer bij de milieustraat komt.

Maatregelen in de afvalsector – **Activiteiten specifiek van toepassing op plaagdierbestrijding**

Plaagdierbestrijding valt normaliter onder het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. In relatie tot de coronamaatregelen, die in dit kader worden getroffen, is het wenselijk hiervoor een apart overzicht te maken.

Van toepassing op	Bronaanpak	Technisch / Organisatorisch	Gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen
PLAAGDIERBESTRIJDING	<ul style="list-style-type: none"> • De werkgever dient voorafgaand aan de werkzaamheden een aantal zaken te checken bij / te verzoeken aan de klant: <ul style="list-style-type: none"> – Of zij er bezwaar tegen hebben dat de werkzaamheden worden verricht. – Of zij of huisgenoten gezondheidsklachten hebben in relatie tot het coronavirus. – Of zij of huisgenoten tot de groep kwetsbare personen behoren in verband met ongewilde besmetting door de medewerk(st)ers. – Het huis goed te ventileren. – De werkplek goed bereikbaar te maken voor de medewerk(st)ers. – De toiletten goed schoon te houden. – De handvatten, deurklinken meerdere malen per dag schoon te maken. • De werkgever informeert medewerk(st)ers dat ze vrij zijn om de werklocatie te verlaten op het moment dat ze toch tegen situaties aanlopen waarin ze zich onveilig voelen. Bijvoorbeeld als een klant hoestend en niezend de deur opendoet. De medewerk(st)er doet hiervan melding bij de planner / leidinggevende. • De werkgever informeert de klanten/bewoners dat ze vrij zijn om de medewerk(st)ers te vragen de werklocatie te verlaten op het moment dat ze toch tegen situaties aanlopen waarin ze zich onveilig voelen. Bijvoorbeeld als de medewerk(st)er hoest of niest voor of tijdens de werkzaamheden. De medewerk(st)er maakt hiervan melding bij planner / leidinggevende. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mocht de klant/bewoner of huisgenoten geen gezondheidsklachten in relatie tot het coronavirus hebben (hoesten, keelpijn, koorts) en ook niet tot de groep kwetsbare personen horen, dan kunnen de werkzaamheden op normale wijze plaatshebben met inachtneming van de, hierboven geschetste, algemene maatregelen met betrekking tot afstand houden en hygiëne. • Mocht de klant/bewoner of huisgenoten besmet zijn met het coronavirus, gezondheidsklachten in relatie tot het coronavirus hebben (hoesten, keelpijn, koorts) of behoren tot de groep kwetsbare personen, dan worden de werkzaamheden alleen uitgevoerd in geval van een ernstige storing of calamiteit, zijnde een calamiteit of storing gerelateerd aan de algemene dagelijkse levensbehoefte (koken, toiletgebruik, wassen, schoonmaken et cetera). Het volgende wordt in acht genomen: <ul style="list-style-type: none"> – De buitendeur staat open of wordt door iemand anders vanaf buiten geopend. – De klant/bewoner en mogelijke huisgenoten bevinden zich in een andere ruimte. – Communicatie met de klant/bewoner geschiedt zo veel mogelijk digitaal / telefonisch. • Verzoek klanten/bewoners 1,5 meter afstand te houden. • Beperk het bezoek tot het noodzakelijke werk. • Vermijd bij het aftekenen van de werkzaamheden (mocht dit nodig zijn) contact met de klanten en probeer zoveel mogelijk digitaal / op afstand af te wikkelen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mocht de klant/bewoner of huisgenoten besmet zijn met het coronavirus, gezondheidsklachten in relatie tot het coronavirus hebben (hoesten, keelpijn, koorts) of behoren tot de groep kwetsbare personen, dan worden de volgende PBM's gebruikt: <ul style="list-style-type: none"> – Wegwerphandschoenen – Wegwerpoverall – Wegwerpsloffen – Veiligheidsbril – wegwerp of bij hergebruik naderhand desinfecteren.

Maatregelen in de afvalsector – **Recycling en Verwerking**

Hieronder staan de maatregelen weergegeven, die (kunnen) verschillen per activiteit binnen Recycling en Verwerking. Echter, er zijn ook activiteiten, die voorkomen binnen al deze activiteiten of specialistische activiteiten, die in het kader van de coronacrisis om extra aandacht vragen. Om die reden is een separaat overzicht gemaakt met activiteiten die van toepassing zijn op alle facetten van Recycling en Verwerking.

Van toepassing op	Bronaapak	Technisch / Organisatorisch	Gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen
BEWERKEN (hieronder valt sorteren, puinbreken, reinigingswerkzaamheden van grond/baggerspecie en gevaarlijk afval)	<ul style="list-style-type: none"> De maatregelen ten aanzien van onderhoudswerkzaamheden / onderhoudsstops zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. De maatregelen ten aanzien van laden, lossen en wegen zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. De maatregelen ten aanzien van Corona-besmet afval zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. 	<ul style="list-style-type: none"> Maak de cabines van de werkvoertuigen vaker schoon, maar in ieder geval na de gedraaide dienst. Beperk het wisselen van de machinist per werkvoertuig. Zorg voor het zo veel mogelijk behouden van een werkplek (vaste werkplek). Voorkom roulatie van medewerk(st)ers binnen de ploeg. Zorg tijdens de werkzaamheden dat 1,5 meter afstand tussen de medewerk(st)er is gewaarborgd. Creëer afstand of zet schotten tussen de medewerk(st)ers in, in, onder andere, de controlekamers. De maatregelen ten aanzien van onderhoudswerkzaamheden / onderhoudsstops zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. De maatregelen ten aanzien van laden, lossen en wegen zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. De maatregelen ten aanzien van Corona-besmet afval zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. 	<ul style="list-style-type: none"> Bij sorteerwerkzaamheden stelt de werkgever veiligheidskleding beschikbaar met de verwijzing dat 1,5 meter afstand moet worden gehouden. Wanneer bij bewerkingswerkzaamheden niet 1,5 meter afstand van elkaar kan worden gehouden, zet de werkgever aanvullende PBM's in, zoals gelaatsschermen, met uitzondering van specialistische mondkapjes. De PBM's behorende bij de werkzaamheden omtrent Corona-besmet afval zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt.
VERWERKEN (hieronder valt onder andere – maar niet limitatief – het verwerken van (bron) gesorteerd materiaal, zoals matrassen, plastics, hout, puin, papier en (verontreinigde) grond tot secundaire grondstoffen)	<ul style="list-style-type: none"> De maatregelen ten aanzien van onderhoudswerkzaamheden / onderhoudsstops zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. De maatregelen ten aanzien van laden, lossen en wegen zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. 	<ul style="list-style-type: none"> Maak de cabines van de werkvoertuigen vaker schoon, maar in ieder geval na de gedraaide dienst. Beperk het wisselen van de machinist per werkvoertuig. Zorg voor het zo veel mogelijk behouden van een werkplek (vaste werkplek). Voorkom roulatie van medewerk(st)ers binnen de ploeg. Zorg tijdens de werkzaamheden dat 1,5 meter afstand tussen de medewerk(st)er is gewaarborgd. Creëer afstand of zet schotten tussen de medewerk(st)ers in, in, onder andere, de controlekamers. De maatregelen ten aanzien van onderhoudswerkzaamheden / onderhoudsstops zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. De maatregelen ten aanzien van laden, lossen en wegen zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. 	<ul style="list-style-type: none"> Bij sorteerwerkzaamheden stelt de werkgever veiligheidskleding beschikbaar met de verwijzing dat 1,5 meter afstand moet worden gehouden. Wanneer bij verwerkingswerkzaamheden niet 1,5 meter afstand van elkaar kan worden gehouden, zet de werkgever aanvullende PBM's in, zoals gelaatsschermen, met uitzondering van specialistische mondkapjes.

[vervolg schema >](#)

> vervolg **Recycling en Verwerking**

Van toepassing op	Bronaapak	Technisch / Organisatorisch	Gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen
BIOCONVERSIE (hieronder valt composteren en vergisten)	<ul style="list-style-type: none"> De maatregelen ten aanzien van onderhoudswerkzaamheden / onderhoudsstops zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. De maatregelen ten aanzien van laden, lossen en wegen zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. 	<ul style="list-style-type: none"> Maak de cabines van de werkvoertuigen vaker schoon, maar in ieder geval na de gedraaide dienst. Beperk het wisselen van de machinist per werkvoertuig. Zorg voor het zo veel mogelijk behouden van een werkplek (vaste werkplek). Voorkom roulatie van medewerk(st)ers binnen de ploeg. Zorg tijdens de werkzaamheden dat 1,5 meter afstand tussen de medewerk(st)er is gewaarborgd. Creëer afstand of zet schotten tussen de medewerk(st)ers in, in, onder andere, de controlekamers. De maatregelen ten aanzien van onderhoudswerkzaamheden / onderhoudsstops zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. De maatregelen ten aanzien van laden, lossen en wegen zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. 	<ul style="list-style-type: none"> Inzet PBM's Bioconversie Wanneer bij composterings- of vergistingswerkzaamheden niet 1,5 meter afstand van elkaar kan worden gehouden, zet de werkgever aanvullende PBM's in, zoals gelaatsschermen, met uitzondering van specialistische mondkapjes.
VERBRANDEN	<ul style="list-style-type: none"> De maatregelen ten aanzien van onderhoudswerkzaamheden / onderhoudsstops zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. De maatregelen ten aanzien van laden, lossen en wegen zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. 	<ul style="list-style-type: none"> Maak de cabines van de werkvoertuigen vaker schoon, maar in ieder geval na de gedraaide dienst. Beperk het wisselen van de machinist per werkvoertuig. Zorg voor het zo veel mogelijk behouden van een werkplek (vaste werkplek). Voorkom roulatie van medewerk(st)ers binnen de ploeg. Zorg tijdens de werkzaamheden dat 1,5 meter afstand tussen de medewerk(st)er is gewaarborgd. Creëer afstand of zet schotten tussen de medewerk(st)ers in, in, onder andere, de controlekamers. De maatregelen ten aanzien van onderhoudswerkzaamheden / onderhoudsstops zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. De maatregelen ten aanzien van laden, lossen en wegen zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. 	<ul style="list-style-type: none"> Inzet PBM's AEC's Wanneer bij werkzaamheden gerelateerd aan het verbranden van afval niet 1,5 meter afstand van elkaar kan worden gehouden, zet de werkgever aanvullende PBM's in, zoals gelaatsschermen, met uitzondering van specialistische mondkapjes.
STORTEN	<ul style="list-style-type: none"> De maatregelen ten aanzien van onderhoudswerkzaamheden / onderhoudsstops zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. De maatregelen ten aanzien van laden, lossen en wegen zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. 	<ul style="list-style-type: none"> Maak de cabines van de werkvoertuigen vaker schoon, maar in ieder geval na de gedraaide dienst. Beperk het wisselen van de machinist per werkvoertuig. Zorg voor het zo veel mogelijk behouden van een werkplek (vaste werkplek). Voorkom roulatie van medewerk(st)ers binnen de ploeg. Zorg tijdens de werkzaamheden dat 1,5 meter afstand tussen de medewerk(st)er is gewaarborgd. Creëer afstand of zet schotten tussen de medewerk(st)ers in, in, onder andere, de controlekamers. De maatregelen ten aanzien van onderhoudswerkzaamheden / onderhoudsstops zijn in volgende schema inzichtelijk gemaakt. De maatregelen ten aanzien van laden, lossen en wegen zijn in volgend schema inzichtelijk gemaakt. 	<ul style="list-style-type: none"> Wanneer bij stortwerkzaamheden niet 1,5 meter afstand van elkaar kan worden gehouden, zet de werkgever aanvullende PBM's in, zoals gelaatsschermen, met uitzondering van specialistische mondkapjes.

Maatregelen in de afvalsector – **Activiteiten van toepassing op alle facetten van Recycling en Verwerking**

Hieronder staan de maatregelen weergegeven die voorkomen binnen alle activiteiten van Recycling en Verwerking of specialistische activiteiten betreffen die in het kader van de coronacrisis om extra aandacht vragen.

Van toepassing op	Bronaankpak	Technisch / Organisatorisch	Gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen
ONDERHOUDS- WERKZAAMHEDEN / ONDERHOUDSSTOPS	<ul style="list-style-type: none"> De coördinator van de onderhoudsstop dient de planning van de werkzaamheden, inclusief de inrichting van pauzes, en verschoven aanvangstijden en wachtwisseling in het geval wordt gewerkt met ploegen, af te stemmen met de Corona-coördinator van de locatie. Contractors / derden, die werkzaamheden gaan verrichten, dienen van tevoren op de hoogte te worden gebracht van de meest recente regels en maatregelen, die gelden aangaande het coronavirus. Deze informatie dient ook beschikbaar te zijn in de moedertaal van de contractors / derden mocht Nederlands niet de moedertaal zijn. 	<ul style="list-style-type: none"> Er dient een ruime hoeveelheid aan PBM's beschikbaar te zijn gedurende de onderhoudsstops. Het afvalbedrijf en de contractor dienen af te stemmen wie primair verantwoordelijk is voor de beschikbaarheid van de ruime hoeveelheid aan PBM's tijdens de stops. Contractors / derden, die aan de slag gaan, zijn geïnstrueerd over het gebruik van deze PBM's. Toolboxmeetings tijdens de onderhoudsstops moeten plaatshebben, mits deze digitaal / op afstand kunnen worden georganiseerd en gevolgd. Deel medewerk(st)ers, derden en contractors zo in dat sprake is van een minimale groepsgrootte en houd rekening met minimale verblijfstijden. Medewerk(st)ers, derden en contractors dragen geen werkkleding voordat zij de kantine / eetgelegenheid binnenstappen. Medewerk(st)ers, derden en contractors kunnen gebruik maken van toilet-, was- en kleedgelegenheden, mits: <ul style="list-style-type: none"> Toiletteren, omkleden, douchen en dergelijke op 1,5 meter afstand van elkaar kan geschieden. De toilet-, was- en kleedgelegenheden netjes worden achtergelaten, zoals het deponeren van het geproduceerde afval in de afvalbak. Kleding en schoenen in de kledingkast worden teruggezet. Geen (persoonlijke) eigendommen worden achtergelaten. Om de verspreiding van het virus tegen te gaan, kan de werkgever deze verwijderen. Er wordt voorzien in extra schoonmaakactiviteiten, en extra toilet-, was- en kleedgelegenheden om het naleven van de algemene maatregelen, zoals eerder omschreven, kan worden gefaciliteerd. Bij werken in een besloten ruimte of kleine ruimte wordt 1,5 meter afstand van elkaar gehouden. Lukt dat niet, neem dan de algemene hygiënemaatregelen in acht evenals het gebruik van aanvullende beschermingsmiddelen, met uitzondering van specialistische mondkapjes, en desinfecterende middelen. Bij de inzet van contractors of derde partijen, dient rekening te worden gehouden met het volgende <ul style="list-style-type: none"> Op moment van aankomst op het terrein dient eerst contact te worden gezocht (digitaal / telefonisch) met de, daarvoor aangewezen contactpersoon van het afvalbedrijf. Beperk de bewegingen op het terrein en maak afspraken met de, daarvoor aangewezen contactpersoon van het afvalbedrijf over de frequenties van controles / contactmomenten. Zet gemarkeerde looproutes uit, zodat te allen tijde 1,5 meter afstand van elkaar kan worden gehouden. Het werkgebied moet ruim worden afgezet, zodat de medewerk(st)ers voldoende afstand kunnen houden. Bij de ontwikkeling van klachten, wordt contact gezocht met de, daarvoor aangewezen contactpersoon van het afvalbedrijf en zal de betreffende persoon worden verzocht het terrein te verlaten. Creëer voldoende barrières tussen werkvergunningverstrekker en de persoon die de werkvergunning ophaalt om de afstand van 1,5 meter te waarborgen bij de werkvergunningloketten dan wel voldoende bescherming te bieden op het moment dat er sprake is van een afstand minder dan 1,5 meter, zoals de plaatsing van plexiglas bij het werkvergunningloket. 	<ul style="list-style-type: none"> Inzet PBM's AEC's Inzet PBM's Bioconversie Wanneer bij onderhoudsstops niet 1,5 meter afstand van elkaar kan worden gehouden, zet de werkgever aanvullende PBM's in, zoals gelaatsschermen, met uitzondering van specialistische mondkapjes.

[vervolg schema >](#)

> vervolg **Activiteiten van toepassing op alle facetten van Recycling en Verwerking**

Van toepassing op	Bronaankpak	Technisch / Organisatorisch	Gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen
LADEN, LOSSEN EN WEGEN	<ul style="list-style-type: none"> • Chauffeurs van binnenkomende vrachten dienen van tevoren door het ontvangende afvalbedrijf op de hoogte te worden gebracht van de meest recente regels en maatregelen, die gelden aangaande het coronavirus. Hieronder vallen ook de regels, die gelden voor het gebruik van sanitaire voorzieningen, eetgelegenheden en kleedvoorzieningen door de chauffeurs. • Chauffeurs van uitgaande vrachten dienen van tevoren op de hoogte te zijn van de meest recente regels en maatregelen, die gelden aangaande het coronavirus en van toepassing zijn bij het ontvangende (afval)bedrijf. Hieronder vallen ook de regels, die gelden voor het gebruik van sanitaire voorzieningen, eetgelegenheden en kleedvoorzieningen door de chauffeurs. • Chauffeurs werkzaam voor de afvalbedrijven dienen van tevoren met hun werkgever af te stemmen waar zij gebruik kunnen maken van sanitaire voorzieningen onderweg. • Richt de afhandeling van begeleidingsformulieren zoveel mogelijk digitaal / contactloos in, zodat er minimale fysieke handelingen nodig zijn bij het tekenen van de weegbon, bijvoorbeeld. 	<ul style="list-style-type: none"> • Chauffeurs blijven zoveel mogelijk in de cabine zitten en komen alleen uit de cabine voor activiteiten behorend bij laad- en loswerkzaamheden. • Creëer voldoende barrières tussen acceptant en de chauffeur om de afstand van 1,5 meter te waarborgen bij de weegbrugloketten. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wanneer bij laad-, los- en weegwerkzaamheden niet 1,5 meter afstand van elkaar kan worden gehouden, zet de werkgever aanvullende PBM's in, zoals gelaatsschermen, met uitzondering van specialistische mondkapjes.
CORONA-BESMET AFVAL	<ul style="list-style-type: none"> • De werkgever zorgt er voor dat de klant van tevoren is geïnformeerd over het correct verpakken van Corona-besmet afval. 	<ul style="list-style-type: none"> • De ILT heeft een werkinstructie gemaakt voor de inzameling en verwerking van afval afkomstig van Corona-patiënten, die zowel in ziekenhuizen als andere instellingen waar Corona-patiënten worden behandeld, liggen. In deze instructie heeft zij onderscheid gemaakt tussen 'nat', infectueus afval, zoals naalden, en 'droog' infectueus afval, zoals PBM's van het zorgpersoneel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Voor 'nat' infectueus afval worden de PBM's ingezet, zoals omschreven bij PBM's - algemeen. • Voor de inname van 'droog' infectueus afval door ZAVIN C.V. worden aanvullende PBM's ingezet, te weten: wegwerpoveralls en een gelaatsmasker met minimale filtering type P2. • Voor de afvoer naar en verwerking van 'droog' infectueus afval bij AEC's worden aanvullende PBM's ingezet, te weten: wegwerpoveralls en een gelaatsmasker met minimale filtering type P2.

Communicatie

Ter ondersteuning van de uitvoering van bovenstaande maatregelen heeft de Rijksoverheid een uitgebreide hoeveelheid campagnemiddelen, zoals posters en flyers, beschikbaar voor de bedrijven met uitleg over de richtlijnen van het RIVM en praktische aanwijzingen over hoe de besmetting met en verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Deze informatie in het Nederlands is [hier](#) te vinden. Ook is er informatie beschikbaar voor anderstaligen en laaggeletterden. De [Rijksoverheid](#) en [Pharos](#) voorzien hierin.

Voorgaande campagnemiddelen zijn als ondersteuning bedoeld voor alle sectoren in Nederland. Afvalbedrijven zullen zelf een visuele doorvertaling maken van deze campagnematerialen naar pictogrammen, posters en leaflets. Hierin betrekken zij de visualisatie van de maatregelen en regels opgenomen in dit protocol en de genomen maatwerkmaatregelen en –regels afgeleid van hun RI&E.

Naast een goede visualisatie van de maatregelen en regels is van belang dat afvalbedrijven ook actief hun communicatiekanalen gebruiken om de maatregelen en regels kenbaar te maken. Acties, die hieronder vallen – maar niet limitatief zijn – zijn:

- Continue communicatie over de corona-maatregelen via intranet, internet (vooral bedoeld voor derden), nieuwsbrieven en mededelingenborden.
- Het proactief benaderen en informeren van partijen over de corona-maatregelen waar de werkzaamheden zullen worden uitgevoerd met behulp van, bijvoorbeeld, informatiebrieven. Denk hierbij aan het informeren van gemeenten over de corona-maatregelen die van kracht zijn op de milieustraat of het informeren van bewoners over de corona-maatregelen die worden gevolgd tijdens werkzaamheden aan hun riolering.
- Bespreking van de corona-maatregelen in (digitale) overleggen met de teams.
- Organisatie van toolboxmeetings over de corona-maatregelen tijdens en voorafgaand aan de werkzaamheden.

Vragen en antwoorden over het coronavirus en de afvalsector

Om te voorzien in de behoefte op antwoord van vragen, die regelmatig in de afvalsector terugkomen, is hieronder een overzicht gemaakt van de meest gestelde vragen in de sector inclusief de antwoorden op deze vragen.

Algemene vragen

► Wanneer moet de medewerk(st)er thuisblijven?

In de volgende situaties blijft de medewerk(st)er thuis. Dit conform de adviezen van het [RIVM](#):

- 1 Medewerk(st)er blijft thuis bij klachten van neusverkoudheid, loopneus, keelpijn, lichte hoest of verhoging (tot 38 graden Celsius). Als de medewerk(st)er 24 uur deze klachten niet meer heeft, mag de medewerk(st)er weer aan het werk. Voor huisgenoten zonder een van deze klachten gelden de regels die voor iedereen in Nederland gelden.
- 2 Medewerk(st)er blijft thuis bij klachten van neusverkoudheid, loopneus, keelpijn of lichte hoest én tegelijkertijd koorts hebben (boven 38 graden Celsius) of benauwd zijn. Huisgenoten van de medewerk(st)er mogen ook niet naar buiten. Als iedereen 24 uur deze klachten niet meer heeft, mag de medewerk(st)er weer aan het werk.
- 3 Wanneer bovenstaande klachten verergeren, bijvoorbeeld de medewerk(st)er krijgt koorts / de koorts verergert of ademen gaat steeds moeizamer, dan neemt de medewerk(st)er telefonisch contact op met de huisarts.

Omdat de afvalsector is aangemerkt als [vitale sector](#) gelden punt 1. en 2. voor een medewerk(st)er in de afvalsector niet. **De medewerk(st)er in de afvalsector blijft pas thuis als hij/zij zelf klachten van neusverkoudheid, loopneus, keelpijn of lichte hoest én, tegelijkertijd, koorts en/of benauwdheid hebben.** De medewerk(st)er neemt dan ook contact op met de, daarvoor aangewezen contactpersoon van de werkgever.

► Mag de werkgever de temperatuur van de medewerk(st)er opnemen of vragen om de hoogte van de temperatuur?

Nee, dat mag niet. [VNO-NCW, MKB-Nederland en AWWN](#) geven aan dat de medewerk(st)er wel zelf de temperatuur mag opnemen. Dit kan onder toezicht van een bedrijfsarts plaatshebben. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met het volgende:

- Het meten dient te geschieden in een dichte ruimte, uit zicht van anderen.
- De medewerk(st)er is niet verplicht de uitslag te delen.
- Bij een positieve uitslag meldt de medewerk(st)er zich ziek.
- De werkgever registreert alleen de ziekmelding en geen andere gegevens.
- De arbodienst pakt de verzuimbegeleiding op.

Wanneer vaststaat dat de medewerk(st)er het coronavirus heeft, wordt toegang tot het terrein ontzegd. Dit op basis vanuit de preventieplicht uit de arbowetgeving.

Vragen specifiek van toepassing op de afvalsector

► Mag de medewerk(st)er (niet-medische) mondkapjes gebruiken tijdens het werk ter bescherming tegen het coronavirus?

Specialistische mondkapjes

Specialistische mondkapjes worden **niet** tijdens de uitvoering van de werkzaamheden ter bescherming tegen het coronavirus gedragen. Deze mondkapjes worden alleen gebruikt daar waar het noodzakelijk is voor een veilige en gezonde uitvoering van de werkzaamheden. Dit en het volgen van de [hygiënemaatregelen](#), zoals bedoeld door het RIVM, maken het dragen van specialistische mondkapjes tijdens de uitvoering van de werkzaamheden ter bescherming tegen het coronavirus overbodig.

Niet-medische mondkapjes

Niet-medische mondkapjes worden **niet** tijdens de uitvoering van de werkzaamheden ter bescherming tegen het coronavirus gedragen. De screening van de gezondheidstoestand van de medewerk(st)ers voorafgaand aan de werkzaamheden, het volgen van de [hygiënemaatregelen](#) opgesteld door het RIVM en de mogelijkheid tot het handhaven op het naleveren van de corona-maatregelen, maakt het dragen van niet-medische mondkapjes voor de uitvoering van de werkzaamheden ter bescherming tegen het coronavirus overbodig. Wel staat het de medewerk(st)er vrij om niet-medische mondkapjes te gebruiken tijdens de werkzaamheden mocht hij/zij dat willen. Hij/zij treedt hierover dan in overleg met de werkgever.

► Heeft een medewerk(st)er een grotere kans besmet te raken met het coronavirus op het moment dat hij/zij afval inzamelt of verwerkt?

Nee, er is geen verhoogd risico op besmetting met het coronavirus. Om gezond en veilig het afval in te zamelen en te verwerken, dient een medewerk(st)er gebruik te maken van de, daarbij horende persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's). Als de medewerk(st)er deze PBM's draagt en hij/zij bij de uitvoering van het werk de [hygiënemaatregelen](#) van het RIVM volgt, heeft hij/zij geen vergrote kans om besmet te raken met het coronavirus (bron: [RIVM](#)).

> vervolg **Vragen en antwoorden**

► Heeft een medewerk(st)er een grotere kans besmet te raken met het coronavirus op het moment dat hij/zij werkzaamheden uitvoert in het riool?

Nee, er is geen verhoogd risico op besmetting met het coronavirus. Om gezond en veilig rioleringswerkzaamheden uit te voeren, dient een medewerk(st)er gebruik te maken van de, daarbij horende persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's). Als de medewerk(st)er deze PBM's draagt, heeft hij/zij geen vergrote kans om besmet te raken met het coronavirus (bron: [RIVM](#) en [VA](#)).

► Wat moet een medewerk(st)er doen wanneer het niet mogelijk is 1,5 meter afstand van elkaar te houden, bijvoorbeeld, in de cabine van een inzamelvoertuig?

Wanneer het niet mogelijk is 1,5 meter afstand van elkaar te houden tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dan is van belang dat de medewerk(st)er de [hygiënemaatregelen](#), opgesteld door het RIVM, opvolgt. Daarnaast voorziet de werkgever in het gebruik van aanvullende persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's), met uitzondering van specialistische mondkapjes (bron [VA](#) of [NVRD](#)), en maakt hij extra schoon. Mocht de medewerk(st)er behoefte hebben aan het gebruik van niet-medische mondkapjes, dan is dit mogelijk en treedt hij/zij hierover in overleg met de werkgever.

Tegelijkertijd is van belang dat de medewerk(st)er, die vanwege het werk geen 1,5 meter afstand kan houden van anderen, geen verkoudheidsklachten ervaart. Mocht dit aan de orde zijn, dan dient deze medewerk(st)er uit de betreffende werksituatie te worden gehaald (bron [VA](#) of [NVRD](#)).

► Hoe wordt omgegaan met Corona-besmet afval dat uit ziekenhuizen komt of uit instellingen waar Corona-patiënten liggen?

Om het risico op besmetting met het coronavirus te voorkomen, worden speciale vaten gebruikt om (mogelijk) Corona-besmet afval te verpakken, te vervoeren en te verwerken. Door het aanbod van grote hoeveelheden van Corona-besmet afval dat uit ziekenhuizen en zorginstellingen komt, is het niet mogelijk om alles in de speciale vaten in te zamelen. Om die reden heeft de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), samen met het RIVM, de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een [tijdelijke regeling](#) opgesteld voor de verpakken van (mogelijk) Corona-besmet afval.

In deze tijdelijke regeling heeft de ILT onderscheid gemaakt tussen 'nat', infectueus afval, zoals naalden, en 'droog' infectueus afval, zoals persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) van het zorgpersoneel. Het natte afval moet nog steeds in de speciale vaten worden verpakt, vervoerd en verwerkt, terwijl het droge afval in goed gesloten zakken mag worden verpakt, vervoerd en verwerkt.